HIIUMAA TEATAJA
Hiiumaa valla väljaanne • Tasuta
Aprill 2026 • nr 94

Hiiumaa sotsiaaltöö väärtus – märkamine, hoolimine ja koos tegutsemine

17. märtsil 2026 tähistati rahvusvahelist sotsiaaltöö päeva, mille tänavune ülemaailmne teema on: „Koos loome lootuse ja harmoonia. *Harambee* kutse killustunud ühiskonna ühendamiseks.“ Tänavune teema on inspireeritud Aafrikast pärinevast *harambee*-filosoofiast. *Harambee* (otsetõlkes „tõmbame/sikutame koos“) on kollektiivne üleskutse ühtsusele, vastastikusele toetusele ja jagatud vastutusele.

Sotsiaaltöö Hiiumaal: saare eripärad ja igapäevareaalsus

Hiiumaal ei ole sotsiaaltöö ainult kabinetis tehtav töö. Sotsiaaltöötaja teekond võib viia külavaheteele, metsaserva või inimese koduuksele, sest tihti tuleb abi viia päriselt kohale – sinna, kus inimene elab ja toimetab. See tähendab paindlikkust, pikemaid sõite ja väga head koostööd erinevate osapoolte vahel.

Rahvusvahelise sotsiaaltöö päeva teema rõhutab tänavu vajadust luua lahendusi, mis jõuavad ka äärealadel elavate inimesteni ning vähendavad eraldatust ja ebavõrdsust.

Hajaasustus ja märkamise tähtsus

Hiiumaa inimesed elavad üle kogu saare – külades, alevikes, metsataludes ja väikestes piirkondades. On peresid ja eakaid, kes ei oska või ei julge abi küsida. Seetõttu on **märkamise roll väga suur.** Sageli on just naaber, külaselts, bussijuht või postiljon see, kes esimesena tähele paneb, et midagi on muutunud.

Hiiumaal teame sageli üksteist nägupidi ja nimepidi. See aitab muresid varakult märgata, kuid vahel võib sama lähedus panna inimese kõhklema: „Mis nüüd mina…“ või „Äkki keegi saab teada…“.

Just siin on sotsiaaltöötajal eriline roll – **luua turvaline ja usalduslik ruum**, kus abi küsimine ei ole häbiasi, vaid loomulik osa elust. Keegi ei tohiks jääda oma murega üksi ega tunda end kõrvale jäetuna.

Hiiumaa tugisüsteemid – koht, kus koostöö muutub nähtavaks

Hiiumaal osutab mitmeid olulisi sotsiaalteenuseid Hiiumaa Sotsiaalkeskus, pakkudes igapäevaelus vajalikku tuge nii kodus, kogukonnas kui ka neile, kes vajavad ööpäevaringset abi erihoolekandeteenusel. Sotsiaalkeskuse tegevus aitab inimestel paremini toime tulla igapäevaste toimetuste, suhtlemise ja liikumisega – eesmärgiga võimaldada võimalikult kaua ja hästi oma koduses ja turvalises keskkonnas elada.

Hiiumaa Laste ja Perede Tugiteenuste Keskus pakub lastele ja peredele psühhosotsiaalset tuge, kriisiabi ning erinevaid hariduslike tugiteenuseid. Keskus pakub erivajadustega lastele lapsehoidu ja tugiisikuteenust, korraldab vanemahariduse koolitusi ning toetab NEET-noori, et nad leiaksid tee tagasi õppesse, tööle või praktikasse. Tänu sellele saavad pered vajaliku abi ühest kohast ning lapsi ja noori toetatakse tervikuna – kodus, koolis ja kogukonnas.

Spetsialistid liiguvad vajadusel piirkonniti – abi jõuab sinna, kus inimene tegelikult on, mitte vastupidi. Selline paindlik ja inimkeskne ülesehitus kannab hästi Harambee vaimu: kogukondlik tugi ja professionaalne abi toimivad ühtse tervikuna ning aitavad Hiiumaa inimestel toime tulla, julgeda abi küsida ja tunda, et nad ei ole oma murega üksi.

Märka abivajajat – see on hoolimise algus

Rahvusvahelise sotsiaaltöö päeva sõnum on üle maailma sama: **lootust ja harmooniat saab luua ainult koos – ja see algab märkamisest.**

Igaüks meist võib näha väikseid märke, mis viitavad, et keegi vajab tuge:

- kas lapsel on kodus turvaline?
- kas naaber on tavapärasest kuidagi teistsugune kui muidu?
- kas eakas inimene vajab abi, aga ei julge või ei oska seda öelda?
- kas keegi on sattunud kriisi ega tea, kust või kuidas alustada?

Laste heaolust teavitamine on kohustus – kui on kahtlus, et lapse heaolu võib olla ohus, tuleb helistada **lasteabi numbrile 116 111.** See ei ole karistus, vaid võimalus anda perele tugi, mida nad võivad hädasti vajada.

Täiskasvanutest teavitamine ei ole pealekaebamine – eakad, sõltuvusmurega inimesed, erivajadustega inimesed või pered kriisis ei pruugi ise abi küsida.

Märkamise ja teavitamise kaudu saab alguse abi, mis võib inimese elu oluliselt muuta – see on hoolimine, mitte sekkumine võõrastesse asjadesse.

Hiiumaa sotsiaaltöötajad – nähtamatu, kuid hindamatu töö

Sotsiaaltöö Hiiumaal sünnib sageli märkamatult: köögilaua taga, päevakeskuses, külavaheteel või kriisihetkel kellegi koduuksel. Sotsiaaltöötajad teevad oma tööd professionaalselt ja inimkeskselt seal, kus inimesi vajatakse, ning nende kõrval toimib kogu Hiiumaa-ülene tugivõrgustik, mis tagab, et abi on alati kättesaadav. Ööpäevaringne valmisolek ei lasu üksikult ühel töötajal, vaid kogu koostöövõrgustikul – kiirabi, PPA, haigla, pääste, kriisitelefonid ja teised partnerid hoiavad ühiselt silma peal, et abi ei katkeks ühelgi hetkel.

Suur tänu kõigile, kelleta sotsiaaltöö Hiiumaal ei toimiks

Sotsiaaltöö toimib ainult tänu tugevale ja usalduslikule koostööle erinevate inimeste ja asutuste vahel. Sellepärast soovime siiralt tänada kõiki partnereid, kes igapäevaselt aitavad hoida Hiiumaad hooliva ja turvalise kogukonnana.

- **Politsei- ja Piirivalveamet** – turvalisuse tagamise, reageerimisvõime ja inimeste toetamise eest keerulistes olukordades.
- **Töötukassa** – inimeste toetamise eest tööja eluvalikute ristteel ning majandusliku toimetuleku tugevdamisel.
- **Kiirabi ja Hiiumaa Haigla** – kiire abi, professionaalse tervisetoe ja inimesekeskse lähenemise eest.
- **Perearstid** – märkamise, ennetamise, nõustamise ja tiheda koostöö eest kogukonnas.
- **Notar ja kohus** – kõige keerulisemate elusündmuste juriidilise selguse ja lahenduste loomise eest.
- **Päästeamet** – turvalise elukeskkonna hoidmise, ennetustöö ja inimeste toetamise eest kriisihetkedel.
- **Samaaria ja Tohvri hooldekodud** – väärika hoolduse, igapäevatoe ja turvalise elukeskkonna pakkumise eest eakatele ja erivajadustega inimestele.
- **Haridusasutused** – laste ja noorte heaolu märkamise, toetamise ja varase sekkumise eest.
- **Hiiumaa Sotsiaalkeskus ja päevakeskused** – kogukondlike teenuste arendamise, pakutava toe ning inimeste igapäevase toimetuleku kindlustamise eest.
- **Hiiumaa Laste ja Perede Tugiteenuste Keskus** – perede toetamise, psühhosotsiaalsete sekkumiste ja professionaalse koostöö eest.
- **Sotsiaalkindlustusamet** – lahenduste ja kaitsemeetmete loomise eest kõige haavatavamatele, sh lastele, eakatele ja vägivallaohvritele.
- **Vabaühendused** – kogukonna toetamise, vabatahtliku panuse ja abi viimise eest sinna, kuhu ametlikud süsteemid alati ei ulatu.
- **Sotsiaaltöötajad** – igapäevase esmakontakti, kohaliku elu tundmise ja inimeste murede märkamise eest. Teie töö on sillaks teenuste ja kogukonna vahel ning sageli just teie jõuate esimesena abivajaja juurde.

Kõigi koostööpartnerite panus on Hiiumaal hindamatu – just tänu ühisele tegutsemisele suudetakse ennetada kriise, toetada peresid ja olla toeks inimestele, kes abi vajavad. Harambee põhimõte meenutab, et edasi saab liikuda vaid koos: üksteist toetades ja ühise eesmärgi nimel tegutsedes.

Hiiumaal ei ole see vaid ilus sõnum, vaid päris elu – meie igapäevane koostöömudel, kus iga lüli kannab kogu süsteemi tugevust. Nii sünnibki teadmine, et üksi ei jaksa, koos jaksame ja ükski abivajaja ei pea jääma oma murega üksi.

PILLE NÄKSI
sotsiaalosakonna juhataja

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Loit Olde
Jasmiin Olde
Lennart Sui
Leon Alen Saar
Annabel Põldma

Õnnitleme vanemaid!

Nuutri jõe ööbiku luulekonkurss tuleb jälle!

Teist aastat toimub hiidlaste oma luulekonkurss „Nuutri jõe ööbik“, kuhu oodatakse vabas vormis kodukohaluulet. Pange paberile tunded ja mõtted oma kodukoha inimeste, looduse, ajaloo, eripära või väärtuste kohta. Julgustame ka neid autoreid, kel luuletused sahtlisse pidama on jäänud, neid sealt välja võtma ja võistlusele saatma. Ootame põnevusega!

Võisteldakse kolmes vanuseastmes: 7.–9. klass, gümnaasium ja täiskasvanud.

Auhinnafondis on väärtkirjandus ning parimad luuletused avaldatakse Hiiu Lehes.

Hiiukeelse luule eest on ette nähtud eriauhind.

Luuletused märksõnaga „Kirjandusfestivali 2026 luulevõistlus“ palume saata 20. aprilliks aadressil tiiuheldema@gmail.com.

Saabunud töid hindab asjatundlik ja kirjandushuviline žürii, kuhu kuuluvad kirjandusega tihedalt seotud inimesed.

Kirjandusfestivali korraldavad MTÜ Hiiufest, MTÜ Hiiumaa Teabekapital, Kärdla kultuurikeskus, Kärdla raamatukogu, Hiiumaa Arenduskeskus / turismiklaster, Hiiumaa kino jpt.

Luulevõistlus on osa Hiiumaa kirjandusfestivali V peatükist, mis toimub 5.–7. juunil 2026.

Tulemused tehakse teatavaks kirjandusfestivalil reedel, 5. juunil Kärdlas Vabrikuväljakul.

Festivali programmiga saab peatselt tutvuda lehel https://hiiumaa.ee/kirjandusfestival2026/

Hiiumaa valla 2026. aasta eelarve – ettevaatlik, kuid tulevikku vaatav

Hiiumaa valla käesoleva aasta eelarve keskendub avalike teenuste hoidmisele ja olulistele investeeringutele, arvestades samal ajal majanduskeskkonna muutustega.

Taust

Omavalitsuse kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaks. Hiiumaa vallas on selle keskmine aastane kasv valla algusaastatest alates olnud üle 10 protsendi.

Silmapaistev oli 2024. aasta, mil kasv ulatus 15,1 protsendini. Möödunud aastal jäi kasv aga veidi üle 7 protsendi. Eesti keskmine oli samadel aastatel vastavalt 10,7 ja 6,1 protsenti.

Seega laekus möödunud aastal tulumaksu oodatust vähem. Põhitegevuse tulud ületasid küll kulusid, kuid laekumise vähenemine tähendas, et ka 2026. aasta eelarve koostamisel tuli osa soove, plaane ja unistusi korrigeerida ettevaatlikumaks.

2026. aasta eelarve põhinumbrid

- Põhitegevuse tulud: 25,4 miljonit eurot.
- Põhitegevuse kulud: 22,8 miljonit eurot.
- Põhitegevuse tulem: 2,6 miljonit eurot.
- Investeeringud: 10,5 miljonit eurot.

Laenu võtame kuni 6,6 miljonit eurot, millest

- 1,9 miljonit eurot on 2025. aastal välja võtmata jäänud laen ning
- 4,7 miljonit eurot on uus planeeritav laen.

Olulisemad investeeringud

- Kärdla lasteaia projekteerimis-ehitushanke korraldamine.
- Pargi 3 hooldekodu II etapp ehk toetatud elamise teenushoone ehitamine Kärdlasse.
- Palade lasteaia ümberehitus ja kolmanda rühmaruumi ehitamine.
- Teede ja tänavate rekonstrueerimine.
- Käina kaugküte – senise kahe katlamaja asemele ühe võimsama ja keskkonnasõbralikuma rajamine, mis loob täiendavad võimalused kaugküttega liitumiseks.

Kogu volikogu eelarve

Valla arengudokumentide sisulised valikud teeb vallavolikogu. Eeltöö ja dokumentide ettevalmistamise korraldab vallavalitsus. Selle kaudu jõuavad dokumentidesse ka volikogu koalitsiooni liikmete ettepanekud, mistõttu nemad tavaliselt volikogus eraldi muudatusettepanekuid ei tee.

Valla eelarve on siiski hea näide sellest, et tegemist on **meie kõigi ühise dokumendiga.** Opositsioon esitas eelarvele enam kui 20 muudatusettepanekut, millest vallavalitsus ja koalitsioon toetasid suuremat osa. Näiteks leidis EKRE ettepanekutest toetust kaks kolmandikku ning Isamaa omadest pooled.

Lisatulu müükidest

Eelarve seletuskirjas on välja toodud objektid koguväärtusega 605 000 eurot – valla taristu, mida me oma tegevuseks enam ei vaja ning mille suuname müüki.

Selle tuluga ei ole eelarves arvestatud. Kui müügid õnnestuvad, lisame saadava tulu lisaeelarvega. Vallale mittevajaliku vara müük annab võimaluse suunata täiendavaid vahendeid investeeringutesse ja vähendada laenuvajadust. Samal ajal väheneb ka vara ülalpidamisega seotud kulu.

Vaade tulevikku

Meie investeeringud on suunatud eelkõige haridusse, sotsiaalhoolekandesse ja elukeskkonda.

Elame keerulisel ja ebastabiilsel ajal. Sellises olukorras on oluline hoida Hiiumaa valla avalike teenuste tase stabiilsena ning samal ajal jätkata investeerimist tulevikku. Teeme seda ettevaatlikult ja majanduskeskkonda arvestades.

Meie eesmärk on, et Hiiumaa oleks ka tulevikus paik, kus on hea elada ning vanaduspõlve veeta, aga ka töötada ja lapsi kasvatada.

HERGO TASUJA
Hiiumaa vallavanem

Vallavalitsuse istungitelt

- Otsustati sõlmida leping Kärdla Põhikooli õpilaskodu II korruse majutusruumide uste vahetuseks koos paigaldusega KVA Ehitus OÜga. Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 8600 eurot.
- Anti munitsipaalasutusele Hiiumaa Haldus nõusolek lepingu sõlmimiseks Hiiumaa valla kohalikel kruusateedel tolmutõrje teostamiseks ASga Tariston (10887843). Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 9920 eurot.
- Sõlmiti leping Hiiu maakonna rahvaraamatukogudele laenutuskappide soetamiseks ja paigaldamiseks Rentster Online OÜga. Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 10 534 eurot.
- Otsustati sõlmida leping Pühalepa vallamaja energiaauditi koostamiseks ning projektitaotluse ettevalmistamiseks meetmesse „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine moderniseerimisfondist“ MTÜ-ga Saarte Energiaagentuur. Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 1250 eurot.
- Määrati külamajade toetus 2026. aastal.
- Maksti vastavalt Hiiumaa huviharidusregistri andmetele ja esitatud taotlustele huvihariduse ja huvitegevuse riikliku täiendava toetuse realt erahuvikoolide ja -spordiklubide toetuse (pearahapõhise erahuvitegevuse toetuse) esimene osa.
- Kinnitati, et Kõpu majaka kinnistul lisateenuste (toitlustus ja majutus) pakkumise ning Kõpu tuletorni külastuste, piletite ja meenete müügi korraldamise võitjaks on OÜ Mummi&A. Ristna tuletorni külastuste korraldamise pakkumine lükati tagasi, kuna see ei vastanud kõigile nõuetele. Selle osa konkurss lõpetatakse. Vallavalitsus sõlmib võitjaga lepingu perioodiks 1. aprill 2026 kuni 31. märts 2030.
- Sõlmiti leping Hiiumaa Vabadussõja mälestusmärgi raudbetoonosa rajamiseks OÜga AVREM. Lepingu maksumus ilma käibemaksuta on 11 800 eurot.
- Asutati Hiiumaa valla lemmikloomade register, mille omanik on Hiiumaa vald.
- Otsustati kinnitada Hiiumaa valla 2026. aasta hankeplaan.
- Kinnitati alaeelarvete detailne jaotus.
- Otsustati kinnitada tuletornide lahtiolekuajad ja piletite hinnad.
- Kutsuti SA Hiiumaa Sadamad nõukogu liikme kohalt tagasi Omar Jõpiselg ja nimetati nõukogu liikmeks viieks aastaks Tiit Reha.
- Otsustati kinnitada Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse hoolekogu koosseis.
- Kinnitati Pühalepa Vaba Aja Keskuse hoolekogu koosseis.
- Otsustati kinnitada Sõru muuseumi nõukogu koosseis.
- Kinnitati Emmaste Vaba Aja Keskuse hoolekogu koosseis.
- Otsustati kinnitada Hiiumaa Sport nõukogu koosseis.
- Otsustati kinnitada Hiiumaa valla kriisikomisjoni koosseis.
- Kinnitati Hiiumaa Sotsiaalkeskuse hoolekogu koosseis.
- Otsustati kinnitada Palade Loodushariduskeskuse nõukogu koosseis.
- Kinnitati munitsipaalasutuse Hiiumaa Haldus nõukogu koosseis.
- Nimetati SA Hiiumaa Arenduskeskuse nõukogu liikmeks viieks aastaks Taavi Liivandi.
- Otsustati nimetada SA Hiiumaa Muuseumid nõukogu liikmeteks Toomas Kokovkin ja Tuuli Tammla
- Vabastati Indrek Ulla munitsipaalasutuse Hiiumaa Haldus juhataja ametikohalt alates 1. märtsist 2026.
- Anti välja Hiiumaa valla tänukirjad ja Hiiu maakonna teenetemärgid.
- Otsustati anda luba MTÜle KOIT TANTSUKOOL projektlaagri korraldamiseks Hiiumaal ajavahemikul 10.–19. augustil 2026.
- Anti tegevusluba Pärnu Spordikoolile projektlaagri korraldamiseks Hiiumaal ajavahemikul 9.–14. augustil 2026.
- Kehtestati Kiduspe külas paikneva Koidu maaüksuse detailplaneering (Dagopen OÜ töö nr DP24-15).
- Otsustati võtta vastu Suureranna küla Einmanni kinnistu detailplaneering (Koppe OÜ töö nr DP105-25) ning korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek töö ajal 2.–16. aprillil 2026 Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla linn, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel.
- Algatati Kalana küla Lepametsa kinnistu detailplaneeringu koostamine.
- Seati sundvaldus Emmaste külas asuvale Rahvamaja kinnisasjale. Sundvaldus seatakse tähtajatult aktsiaseltsi Kärdla Veevärk kasuks projekteeritud ühisvee ja -kanalisatsioonitorustiku rajamiseks, omandamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).
- Otsustati seada sundvaldus Emmaste külas asuvatele Hiiumaa valla munitsipaalomandis olevatele kinnisasjadele (15 kinnisasja). Sundvaldus seatakse tähtajatult AS Kärdla Veevärk kasuks projekteeritud ühisvee ja -kanalisatsioonitorustiku rajamiseks, omandamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).
- Seati sundvaldus Männamaa külas asuvatele Hiiumaa valla munitsipaalomandis olevatele kinnisasjadele (10 kinnisasja). Sundvaldus seatakse tasuta tähtajatult AS Kärdla Veevärk kasuks projekteeritud ühisvee ja -kanalisatsioonitorustiku rajamiseks, omandamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).
- Otsustati seada isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Kõpu külas asuvale Hiiumaa valla omandis olevale kinnisasjale. Isikliku kasutusõiguse esemeks on tehnovõrk – elektrimaakaabelliinid, komplektalajaam.
- Seati tähtajatu sundvaldus Orjaku külas asuvale Sääre kinnisasjale. Sundvaldus seatakse tähtajatult ja tasuta Elektrilevi OÜ kasuks projekteeritud elektrimaakaabelliini rajamiseks, omandamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).
- Otsustati seada Hiiumaa valla kasuks sundvaldus Punasekivi tee kinnisasjale avaliku kasutamise tagamiseks.
- Algatati Paope külas Jooksu kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Paope külas Hilju kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Algatati Paope külas Söönastu kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Otsustati algatada Paope külas Jõeääre kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Algatati Paope külas Tulikametsa kinnisasjal asuva eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus.
- Anti projekteerimistingimused Kõpu kordoni elektriliitumise ehitusprojekti koostamiseks.
- Otsustati anda nõusolek Luguse külas asuva Raja kinnisasja jagamiseks.
- Muudeti Riidakülas asuvate Sepa ja Tammevälja kinnistute vahelist piiri.
- Otsustati anda projekteerimistingimused Kärdla linnas Väike-Sadama tn 2a katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks.
- Anti projekteerimistingimused Kärdla linnas Käina mnt 26a katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks.
- Otsustati anda projekteerimistingimused Heiste külas Metsamehe kinnistule elamu püstitamiseks.
- Anti projekteerimistingimused Lauka külas Leesnurme kinnistul olemasoleva elamu tuulekoda-veranda asemele uue elamu püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks.
- Otsustati anda projekteerimistingimused Kodeste külas Männiku kinnistule üksikelamu ja abihoonete püstitamiseks.
- Anti projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Lõpe külas Aasa katastriüksusele üksikelamu või suvila püstitamiseks.
- Muudeti Kärdla linnas Rahu tänaval koha-aadressi korrastamise menetluse tulemusel Rahu tn 1 kinnisasja koha-aadress ja määrati uueks koha-aadressiks Rahu tn 6, Kärdla, Hiiumaa vald, Hiiu maakond.
- Kiideti heaks üks hajaasustuse programmi aruanne.

Kodutütred ja Noored Kotkad Hiiumaal

Hiiumaa maastik ja siinne elurütm on alati soosinud iseseisvust, looduslähedust ja kuuluvustunnet. Need on väärtused, mis moodustavad ka Kaitseliidu noorteorganisatsioonide, Kodutütarde ja Noorte Kotkaste vundamendi. Tänapäeva tempokas maailmas pakuvad need organisatsioonid noortele struktureeritud, turvalist ja arendavat keskkonda, kus teoreetilised teadmised põimuvad praktiliste oskustega.

Tegevused, eesmärgid ja väärtused

Kodutütarde ja Noorte Kotkaste peamine eesmärk on kasvatada noortest aktiivseid, vastutustundlikke ja oma riiki väärtustavaid kodanikke. Tegevus on üles ehitatud järguõppele, kus noored liiguvad vastavalt vanusele ja oskustele ühelt tasemelt järgmisele.

Regulaarne tegevus jaguneb neljaks:

1. **Järguõpe.** Igakuised õppepäevad ühendavad praktilised vilumused, nagu esmaabi ja kaardilugemise, teoreetilise ettevalmistusega kodanikuõpetuse valdkonnas.
2. **Riviõpe ja füüsiline aktiivsus.** Distsipliin, koostöö ning üksuse tunnetus algavad sageli riviõppest. Lisaks sellele arendatakse noorte füüsilist vastupidavust läbi rännakute, matkamängude ja orienteerumisõppe.
3. **Erikatsed.** Noortel on võimalik süvitsi õppida valdkondi, mis neile huvi pakuvad. Olgu nendeks siis matkatarkused, kokandus, esmaabi või laskmine.
4. **Isamaaline kasvatus.** Osalemine ajalugu väärtustavatel sündmustel ning riigipühade tähistamisel.

Kõike seda raamivad Kaitseliidu väärtused: missiooniteadlikkus, jätkusuutlikkus, usaldus, avatus, kogukondlikkus. See ei ole pelgalt hobi, vaid ettevalmistus eluks, kus tuleb osata nii tuld süüdata kui ka kriisiolukorras kaaslast aidata.

Noored juhid ja eeskujud

Üks organisatsiooni tugevusi on noorte kaasamine vastutusrikastesse rollidesse. Vanematel noortel, kes on üldiselt vanemad kui 12-aastased või olenevalt noore võimekusest ka noorematel, on võimalus arendada oma juhtimisoskusi, asudes näiteks laagris noortegrupi juhiks või juhtides oma tiimi rännakutel. See õpetab vastutust, otsustusjulgust ja meeskonna motiveerimist – oskusi, mis tulevad kasuks igas eluvaldkonnas.

Samuti kaasame vanemaid noori nooremate õpetamisel ja juhendamisel. See on väärtuslik kogemuste edasiandmise ahel: vanemad noored viivad õppepäevadel läbi töötubasid, juhendavad riviõpet või vastutavad matkapunktide läbiviimise eest. Selline rollijaotus soodustab ühtekuuluvustunnet ning annab noortele võimaluse särada eeskujudena.

Plaanid 2026. aastaks: fookus kvaliteedil ja uuendustel

2026. aasta tõotab Hiiumaa noorkotkastele ja kodutütardele tulla tegus ja mitmekülgne. Jätkuvad traditsioonilised kevad-, suve- ja sügislaagrid, mis on noorte jaoks aasta oodatuimad sündmused. Need laagrid koondavad kokku saare eri piirkondade noored, pakkudes võimalust rakendada õpitud tarkusi, luua ja hoida sõprussuhteid, tugevdada organisatsioonitunnetust ning panna end proovile turvalises keskkonnas.

Uuel aastal on eriline fookus suunatud just vanematele noortele (alates 12. eluaastast). Selleks, et pakkuda neile piisavalt väljakutseid, on kavas arendada väljaõpet järgmistes valdkondades:

Metsalaagrid ja ellujäämisoskused: Kuidas tulla toime karmimates oludes ja hoida meeskonna moraali.

Laskeväljaõpe: Laskespordi propageerimine ning ohutu ja vastutustundliku relva käsitsemise õppimine pädevate instruktorite käe all.

Drooniõpe: Tänapäevase tehnoloogia lõimimine traditsiooniliste oskustega, mis on oluline oskus nii tsiviilelus kui ka riigikaitses.

Lisaks praktilisele õppele on kalendris kindel koht pidulikel sündmustel nagu iseseisvuspäev, võidupüha ning Kodutütarde ja Noorte Kotkaste aastapäevad.

Hiiumaa kodutütarde ja noorkotkaste suvelaager Orjakus 2020.

Hiiumaa kodutütarde ja noorkotkaste suvelaager Tahkunas 2023. Foto: Meeli-Heli Lepna

Noortejuhid – organisatsiooni süda

Ükski organisatsioon ei toimi ilma pühendunud eestvedajateta. Hiiumaal on noortejuhtide roll hindamatu, nad on mentorid ja toetajad. Noortejuhiks olemine ei eelda eelnevat riigikaitselist tausta. Piisab soovist panustada noorte arengusse ja tahtest õppida midagi uut.

Noorteorganisatsioonides on tavaline, et tegevustesse on kaasatud terve pere. Tihti tegutsevadki meil pered ühiselt – vanemad on noortejuhid ja lapsed on noorkotkad või kodutütred. See annab teistmoodi võimaluse veeta kvaliteetaega koos oma lastega, tehes samal ajal midagi tähenduslikku ja arendavat nii endale kui teistele.

Täna on Hiiumaal kriitiline vajadus uute noortejuhtide järele eelkõige **Emmaste**, **Käina** ja **Pühalepa** piirkonnas, kuid oodatud on abilised üle terve saare. Vabatahtlikule noortejuhile saame omalt poolt pakkuda tasuta koolitusi (alustava noortejuhi kursus, juhtimiskursused), tasuta vormiriietust (nii pidulik kui ka laagrivorm), sõidukompensatsiooni, toetavat ja sõbralikku tiimi, sõiduvahendeid, varustust ja rahalisi vahendeid rühmategevuse elluviimiseks.

Tule proovima ja leia uusi sõpru

Meie laagritesse ja õppepäevadele on alati oodatud ka noored, kes veel organisatsiooni ei kuulu. See on suurepärane võimalus tutvuda meie tegevustega, kogeda uusi seiklusi ja alles seejärel otsustada liitumise üle. Sõpradega on alati toredam koos tegutseda, seega kutsume noori julgelt ka sõpru kaasa võtma!

Võimalus tulla osalema on järgmistel sündmustel:

- 11.04. – õppepäev
- 25.-26.04. – kevadlaager, käsitöö ja tööõpetuse valdkonnad
- 16.05. – õppepäev
- 14.06. – õppepäev
- 23.06. – võidupüha, maakaitsepäev

Rootsi Kodukaitse õppekeskuses noorte kompleksvõistlusel Eestit esindamas 2024 aastal. Foto: erakogu

Hiiumaa kodutütarde ja noorkotkaste Tänupidu 18.01.2025 Emmaste Põhikoolis. Foto: Eike Meresmaa

Foto: Merje Reismaa

Kuidas liituda?

Kodutütarde ja Noorte Kotkastega on oodatud liituma kõik 7–18-aastased noored. Liitumise tingimuseks on soov osaleda organisatsiooni tegevuses ja järgida organisatsiooni põhimõtteid. Noortejuhtideks on oodatud täiskasvanud, kes on valmis läbima alustava noortejuhi kursust ja soovivad panustada vabatahtlikuna. Mõlemal juhul tuleb täita sooviavaldus ning noortel toimub ka pühaliku vande andmine pidulikul tseremoonial.

Täpsema info saamiseks ja liitumissoovi korral võtke ühendust: noorteinstruktor Merje Reismaa, telefon: 5912 7506, e-post: merje.reismaa@kaitseliit.ee.

Hiiumaa noored väärivad parimaid võimalusi arenguks. Tule ja aita meil seda ellu viia.

MERJE REISMAA
KT ja NK noorteinstruktor Hiiumaal

Kõpu tuletorni hakkab opereerima OÜ Mummi&A

Hiiumaa vallavalitsuse korraldatud konkursi tulemusel hakkab Kõpu tuletorni opereerima ettevõte OÜ Mummi&A. Konkurss korraldati eesmärgiga leida operaator, kes pakuks teenuseid Kõpu majaka kinnistul ning korraldaks tuletorni külastajatele suunatud tegevusi. Konkursile laekus kokku seitse pakkumist.

Konkursi komisjon tunnistas OÜ Mummi&A võitjaks. Ettevõte hakkab korraldama Kõpu tuletorni külastusi, tegelema piletite ja meenete müügiga ning pakkuma majaka kinnistul lisateenuseid, sealhulgas toitlustust ja majutust.

Ettevõtte omanikud on Kõpu piirkonna elanikud ning hästi kursis kohaliku elu ja kogukonnaga. OÜ Mummi&A peab Hiiumaal tuntud söögikohta Meite Möte.

Mummi&A esindaja Ene Reidma ütles, et võtsid Kõpu tuletorni konkursil kandideerimise ette missioonitundest.

Reidma sõnul on nende peamine eesmärk tagada, et tuletorni külastajad saaksid meeldiva külastuskogemuse ja soovi korral ka keha kinnitada. Toitlustusteenust pakutakse Meite Mõtte köögile tuginedes ning kasutatakse nii palju kui võimalik kohalikku toorainet. Külastushooajal on plaanis pakkuda ka hommikusööki. Ene Reidma ütles, et kuigi puhkaja ärkab hiljem, ollakse valmis tellimuse peale juba kell 8 hommikul uksed avama.

Kõpu tuletorn avab uksed juba 16. aprillil kell 16. 1. maist on tuletorn avatud neljapäevast pühapäevani, 15. maist 6 päeva nädalas.

Lisaks on plaanis külastajatele uksed lahti hoida ka hooajaväliselt suuremate pühade ajal ning koolivaheaegadel. Samuti pakutakse gruppidele võimalust külastada tuletorni väljaspool külastushooaega.

Ene Reidma kutsub üles kohalikke käsitöömeistreid ja talupidajaid võtma ühendust, kuna tuletornis soovitakse edaspidi pakkuda müügiks kohalike kunstnike ja meistrite meeneid. Samuti soovitakse tulevikus pakkuda võimalust Hiiumaa talupidajatele müüa suvehooajal miniturul oma värsket kraami. Ka käsitöölisi oodatakse oma toodangut tutvustama ja nn käsitöö õpitubasid korraldama. „Arvan, et on huvilisi, kes soovivad näha, kuidas toodang sünnib ja paljud soovivad oma kätega midagi valmistada," ütles Reidma.

Huvilised on oodatud ühendust võtma telefonil 5656 0944 või e-posti aadressil mummijaa@gmail.com.

Reidma rääkis, et kuna Hiiumaa kultuurisuvi on väga tihe, siis kontserdikorraldusturul suurematele tegijatele konkurentsi pakkuda ei ole neil plaanis, küll aga ollakse valmis pakkuma esinemisvõimalust kohalikele kollektiividele või miks mitte ka muusikutest suvehiidlastele, kes sooviksid tuletorni jalamil üles astuda.

Kõpu tuletorni kasutusleping sõlmitakse perioodiks 1. aprillist 2026 kuni 31. märtsini 2030.

Ristna tuletorni külastuste korraldamise konkursi lõppvooru esitati üks pakkumine, mis ei vastanud konkursi tingimustele. Komisjoni otsusega lükati pakkumine tagasi ning konkursi see osa lõpetati ilma võitjat välja kuulutamata. Samuti toimuvad Ristna tuletornis 2026. aastal põhjalikud restaureerimistööd, mis sõltuvad sobivatest ilmastikutingimustest. Torni avamine külastajatele on kavandatud 1. augustiks 2026.

HIIUMAA VALLAVALITSUS

Korista oma koera järelt – kevad paljastab hooletuse

Jalutuskäik koeraga ei tähenda ainult kvaliteetset ajaveetmist oma lemmikuga. See tähendab ka vastutust. Kevadine lume sulamine toob nii mõndagi ebameeldivat päevavalgele. Ei ole kuigi nauditav kevadise päikesega näha enda ümber koera väljaheiteid. Seepärast on oluline oma lemmiku järel koristada, eriti tiheda asustusega aladel.

Korja jalutuskäigul koera kaka üles isikliku kotikesega või varusta ennast selleks spetsiaalselt ette nähtud koera kakakottidega Hiiumaa avalikest koera kakakoti hoidikutest. Hiiumaal on neid kokku 5. Nendest kolm Kärdlas ja kaks Käinas.

Koerakakakotid leiad:
- Mäe põik, Käina
- Padarimägi, Käina
- Nuutri tn 3, Kärdla
- Linnapark, Kärdla
- Rannapaargu, Kärdla

Spetsiaalsed kotid kakakottide hoidikusse on tootnud Dagöplast AS. Tegemist on BioBagi kompostitavate kottidega. Need on valmistatud taaskasutatud biomaterjalist, toodetud 100% roheenergial ning ei jäta endast maha mikroplasti osakesi.

Kakakotid koos väljaheidetega saad visata tänavatel olevatesse prügikastidesse segaolmejäätmete hulka. Looma väljaheiteid ei soovitata visata biojäätmete hulka ega kompostrisse, sest väljaheites sisalduvad parasiitide munad on väga vastupidavad ja võivad komposti kaudu levida inimestele.

KADRI PIHLAMÄGI
jäätmespetsialist

Hiiumaal on veelindudelt leitud lindude gripp

Tahkuna poolsaarelt on sel kevadel leitud hulganisti hukkunud veelinde. Põllumajandus- ja Toiduamet võttis hukkunud lindudelt proovid. Kahe luige ja ühe kajaka proovid osutusid lindude gripi suhtes positiivseks. See näitab, et antud piirkonnas on lindude gripp laialdaselt levinud.

Mida teha, kui leiad surnud linnu:
Juhul, kui leiad hukkunud veelinde (haned, luiged), hulganisti surnud metslinde või surnud rööv linnu (kullid, kotkad) korjuse, siis palume sellest teavitada helistades infotelefonile +372 605 4767 või veebirakenduse linnugripp.ee kaudu. Kindlasti ei tohiks ise linde kokku koguda ning neid kuhugi toimetada, sellega võite viiruse levikut suurendada. Vajadusel võtab amet ka proovid.

Hukkunud linnud kogutakse kokku. Surnud linde ei koguta raskesti ligipääsetavatest kohtadest, näiteks rüsijää vahel, kuna nendeni jõudmine võib seada ohtu korjaja tervise või elu. Piirkondades, kus on kinnitust leidnud lindude gripi viiruse ulatuslik levik metslindudel või on tekkinud tõenäoliselt lindude gripi viirusega nakatunud loomadel suremus, tuleb vältida kokkupuudet surnud või haigete loomadega ning pidada koer rihmas ja hoida kass siseruumides. Linnupidajad saavad kaitsta oma kodulinde hoides neid siseruumides. Alates 9. veebruarist 2026 on see kohustuslik.

Rohkem infot leiad PTA kodulehelt https://pta.agri.ee/lindude-gripp/lindude-gripp/lindude-gripp

KATRIN POST
Keskkonnaspetsialist

Mikrokiibistamine muutub kohustuslikuks ka kassidele

Hiiumaa Vallavolikogu on ajakohastanud koerte ja kasside pidamise eeskirja, tuues sisse mitmeid olulisi muudatusi loomapidajatele. Suurimaks muudatuseks on see, et edaspidi on mikrokiibistamine kohustuslik lisaks koertele ka kassidele.

Muudatus lähtub praktilisest vajadusest. Üle Eesti on probleemiks hulkuvad ja varjupaikadesse sattuvad kassid, kelle omanikku ei ole võimalik tuvastada. Kui koerad on tänapäeval enamasti kiibistatud ning nende omanik leitakse kiiresti, siis kiibistamata kasside puhul see sageli ei õnnestu. Seetõttu jõuab varjupaikadesse märgatavalt rohkem kasse kui koeri.

Mikrokiibiga on võimalik lemmiklooma kiire tuvastamine ning vähendada hulkuvate loomade arvu. Samuti aitab see vähendada omavalitsuse kulusid, mis on seotud loomade püüdmise ja varjupaigas pidamisega.

Uuendatud eeskirja kohaselt peab nii koer kui kass olema märgistatud mikrokiibiga hiljemalt kolmanda elukuu jooksul või ühe kuu jooksul pärast looma omandamist. Mikrokiibi paigaldab tegevusluba omav loomaarst.

Lisaks kiibistamisele tuleb loom kanda ka üle-eestilisse lemmikloomaregistrisse. Registrisse võivad andmed sisestada nii loomapidaja ise kui ka loomaarst või varjupaik. Vajadusel teeb seda ka vallavalitsuse ametnik.

Kui mingil põhjusel ei ole võimalik loomale mikrokiipi paigaldada, tuleb tagada muu identifitseerimisviis, näiteks kaelarihm koos omaniku kontaktandmetega.

Kasside kohustuslik kiibistamine ei ole erandlik samm – mitmed omavalitsused on selle nõude juba kehtestanud. Samuti on riiklikul tasandil jõustumas veterinaarseaduse muudatused, mis aitavad praktikat üle Eesti ühtlustada.

Loomapidaja vastutus ja kohustused
Eeskiri rõhutab ka loomapidaja vastutust. Looma omanik peab tagama, et loom ei ohustaks teisi inimesi, nende vara ega teisi loomi. Samuti vastutab omanik looma tekitatud kahju eest.

Avalikus kohas viibides peab loom olema omaniku järelevalve all. Vajadusel tuleb kasutada rihma, kandepuuri või koera puhul ka suukorvi. Omanik on kohustatud koristama looma tekitatud reostuse ning tagama, et loom ei häiriks avalikku korda, sealhulgas öörahu.

Samuti on keelatud näiteks looma pesemine avalikes supluskohtades, haige loomaga avalikus kohas viibimine ning looma hirmutamiseks kasutamine.

Hiiumaa valla uuendatud eeskiri on osa laiemast eesmärgist parandada loomade heaolu, vähendada hulkuvate loomade arvu ning lihtsustada loomade ja nende omanike tuvastamist.

HIIUMAA VALLAVALITSUS

Meeldetuletus: pesitsusrahu algab varsti

Kevad on peagi käes ning sellega koos algab ka lindude pesitsusperiood. See on aeg, mil meie tiivulised sõbrad vajavad rahu ja vaikust, et kasvatada oma järglasi. Seetõttu on oluline, et kõik valla elanikud oleksid teadlikud pesitsusrahust ja järgiksid selle reegleid.

Mis on pesitsusrahu? Pesitsusrahu on periood, mil on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Eestis kestab pesitsusrahu aprilli keskpaigast (15.04) kuni suve keskpaigani (15.07). Kuigi lindude pesitsusperioodi kõrgaja alguseks loetakse meie aladel aprillikuud, on paljud linnuliigid teinud oma pesaeluga algust juba veebruari lõpus või märtsi alguses. Kindlasti tuleb olla tähelepanelik ka peale suve keskpaika, kuna mõnel linnul on kaks pesakonda suve jooksul.

Metsalinnustiku arvukus on langevas trendis ning nende kaitsmine on muutunud üha olulisemaks. Pesitsusrahu aitab tagada, et linnud saavad rahulikult pesitseda ja oma pojad üles kasvatada, mis omakorda aitab säilitada meie looduse mitmekesisust.

Kui märkad lindude häirimist:
- Informeeri raie teostajat, et alal on pesitsevaid linde.
- Dokumenteeri olukorda: filmi, pildista või lindista.
- Kui raie teostaja raietegevust ei peata, siis tuleb pöörduda Riigiinfo lühinumbril 1247, pesa hävitamise või häirimise asjus. Sealt edastatakse rikkumine juba Keskkonnaametile.

Kuidas saame linde aidata?
- **Vältige metsaraiet ja suuremaid ehitustöid** pesitsusperioodil, eriti vanemates ja linnurikkamates metsades.
- **Hoidke oma lemmikloomad kontrolli all,** et nad ei häiriks pesitsevaid linde. Eriti tähelepanelik tuleks olla kassiomanikel, kuna lennuvõimetud linnupojad on kerge saak.
- **Olge tähelepanelikud looduses liikudes** ja vältige lindude pesade läheduses viibimist.

Keskkonnaamet kontrollib pesitsusrahust kinnipidamist ning vajadusel rakendab meetmeid, et kaitsta meie metsalinnustikku. Teeme kõik koos pingutusi, et tagada lindudele rahulik ja turvaline pesitsusaeg.

Hoidkem liigirikkust ja austagem lindude pesitsusrahu!

KATRIN POST
keskkonnaspetsialist

Hiiumaa haridusasutustes valitses räimepalavik: taldrikutelt kadus üle saja kilo hõbedast silku

Hiiumaa haridusasutuste kalapäevade kolmas kohtumine tõi sel korral lauale tubli saja kilo värsket räimefileed, pakkudes kokkadele loomingulist väljakutset ja lastele põnevat maitseelamust.

Räim ehk silk on hiidlase taldrikul läbi aegade peremees olnud, kuid suurtes kogustes selle pakkumine nii, et see ka väikestele kalakriitikutele maitseks, on paras kunsttükk. Meie saare koolide ja lasteaedade kokad võtsid väljakutse vastu suure hoole ja armastusega ning tulemused olid kirevad.

Erinevates saare otstes läheneti kalale isemoodi. Kärdla koolis tehti näiteks julge ja põnev käik, pakkudes marineeritud silku ja särtsakat pipraräime suisa hommikupudru kõrvale – tõeline Hiiumaa hommikusöök, mis ei jätnud kedagi külmaks! Käinas eelistati aga kodust ja toitvat räime-ahjuvormi. Valdavalt jäid kokad siiski hiidlaste aegumatu lemmiku juurde ehk pakkusid kala paneerituna. See oli valik, mis mitmel pool kadus taldrikutelt kiiremini, kui fotograafid kaamerat teravustada jõudsid.

Lisaks heale kõhutäiele said lapsed ka uusi teadmisi ja kogemusi. Kalapäeva puhul uuriti räime hingeelu õppetöö käigus: vaadati lähemalt kala ehitust, arutleti selle kasulikkuse üle ja lasti loovusel lennata. Mitmete haridusasutuste seinu ehivad nüüd laste endi meisterdatud kalateemalised kunstiteosed, mis on kui värviline kummardus meie rahvuskalale ja merele.

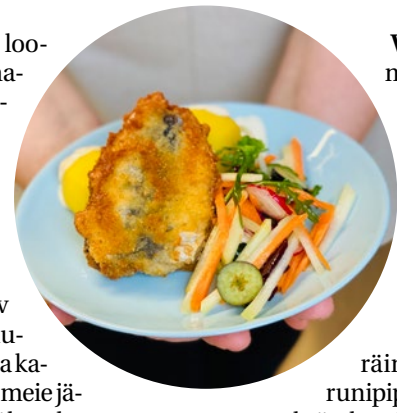

Suur-suur tänu ja sügav kummardus kõigile Hiiumaa kokkadele, kes ei pelga kalaga katsetada ja toidavad meie järeltulevat põlve tõelise pühendumusega. Just teie käte all valmib toit, mis paneb lapsed kala armastama.

Projekti rahastab MTÜ Hiiukala Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi meetmest „Perioodi 2021–2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu toetus“.

PÄEVA RETSEPT: Suuremõisa moodi krõbe kamakalake
Suuremõisa kokk Mari-Liis Kiiver pakkus lastele põnevat kalahõrgutist, kus tavapärane paneering sai uue ja maitsva kuue. Kama annab räimele mõnusa, kergelt röstitud maitse.

Vaja läheb: värskeid räimefileesid, paneerimiseks kamajahu, pisut soola ja sidrunipipart. Praadimiseks head võid või õli. Bešamellkastme jaoks: 50 g võid, 2 spl jahu, 0,5 l piima ning maitsestamiseks soola ja riivitud muskaatpähklit.

Valmistamine: raputa räimefileele veidi soola ja sidrunipipart ning lisa peeneks hakitud värsket tilli – see annab hõrgule kalale veelgi värskust. Tõsta teine filee peale, nii et maitsestatud pooled jäävad vastamisi.

Paneeri kala topeltpaneeringus: esmalt muna, siis jahu, seejärel uuesti muna ja lõpuks kamajahu. See annab kalale mõnusa krõbeda kooriku. Prae pannil mõlemalt poolt kuldpruuniks.

Serveerige seda headust koos auravate keedukartulite ja värske vitamiinisalatiga. Head isu ja hoidke ikka rannarahva lippu kõrgel!

KATRIN KIVI
Hiiumaa Arenduskeskus

Varjumiskohtade rajamine muutub korteriühistutele kohustuslikuks

1. juulist 2026 jõustuvate hädaolukorra seaduse (HOS) muudatustega tekib varjumiskoha rajamise kohustus 45 Hiiumaa korteriühistule.

Suurema kui 1200 m² suletud netopinnaga korteriühistute hoonetes tuleb 1. juuliks 2028 rajada nõuetele vastavad varjumiskohad. Selliseid korteriühistuid on Hiiumaal kokku 45. Neist 23 väljaspool Kärdlat ning 22 Kärdla linnas. Väiksemates kortermajades, kus näiteks kelder võimaldab varjumiskohaks kohandamist, on see soovituslik, aga mitte kohustuslik. Riik toetab suuremate kortermajade varjumiskoha kohandamist 35 000 euroga, kuid meetme kogumaht kalendriaastas on piiratud. Taotlusi hinnatakse ja rahastatakse jooksvalt kuni 30. novembrini. Sarnane taotlusvoor on plaanis avada ka 2027. aastal. Toetusega on võimalik katta lisaks ehituslikele töödele ka konsultatsiooni ning projekteerimise kulud.

Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK) avas juba 2. veebruaril taotlusvooru meetmesse „Korteriühistule varjumiskoha kohandamine 2026".

Taotlusvooru eesmärk on toetada korteriühistuid varjumiskohtade kohandamisel, et suurendada korterelamute elanike turvalisust ja valmisolekut kriisiolukordadeks. Toetuse abil luuakse või parandatakse varjumiskohti korterelamutes, et elanikel oleks võimalus varjuda oma elukohas kiiresti ja tõhusalt.

Toetuse suurus: kuni 35 000 eurot ühistu kohta. Toetuse määr on 100% ehk omaosalus ei ole kohustuslik. Toetust saab kasutada ehituslike ja tehniliste tööde tegemiseks, mis muudavad ruumi ohutuks ja kasutatavaks varjumiseks.

Kes saavad toetust:

- korteriühistud, mille hoone suletud netopind on vähemalt 1200 m²;
- majas on vähemalt 3 korteriomandit;
- vähemalt 80% korteritest kuulub eraomanikele.

Mida toetatakse:

- konstruktsiooni paigaldamise ja tugevdamisega seotud tööd;
- avatäidete kindlustamisega seotud tööd;
- ligipääsetavuse tagamise ja varuväljapääsu rajamisega seotud tööd, sealhulgas vajalike vahendite soetamine varjumiskohast väljapääsemiseks;
- piisava õhuvahetuse tagamisega seotud tööd, sealhulgas vajalike seadmete soetamine;
- energia varustuskindluse tagamisega seotud tööd, sealhulgas vajalike seadmete soetamine;
- projekteerimistööd, mis on seotud punktides 1–5 nimetatud tegevustega;
- varjumiskohaks kohandatavas ruumis, kus on elektri peakilp, surveseade, generaator, ohtlik aine või soojussõlm, paikneva seadme, paigaldise või aine ümberpaigutamisega seotud tööd;
- punktis 5 nimetatud tööde tegemisele järgneva elektripaigaldise nõuetele vastavuse tõendamine;
- tualeti soetamine ja selle paigaldamisega seotud tööd;
- asjatundliku konsultatsiooni teenuse ostmine varjumiskoha kohandamiseks (kuni 3% taotletava toetuse summa ulatuses).

Varjumiskoha põhinõuded:

- õige asukoht (kas maa-alustel korrustel või hoone maapealsel esimesel korrusel) sh tuleks välistada ohtlikumad ruumid (elektri peakilp, soojussõlm või katlaruumid, surveseadmete või ohtlike ainete ladustamise ruumid, generaatori tööks tagamise ruumid vms);
- tugevad seina- ja laekonstruktsioonid, mis kaitsevad väljaspool hoonet toimunud plahvatuse tõttu laialipaiskuva eseme eest, sh hoone enda varisevate või kukkuvate konstruktsioonide eest.
- värske õhu olemasolu varjumiskohas, arvestades inimeste hulka. Soovituslik tagada õhu liikumine vähemalt 2,5 l/s/m² kohta.
- varjumise ajal on ruumid puhtad, kuivad ja seal on planeeritud inimese kohta ruumi min 0,75 m².
- vähemalt üks peamine sisse- ja väljapääs, lisaks vähemalt üks varuväljapääs, mille asukoht on peamisest sisse/väljapääsust eemal ja mitte rõdu all.
- tualeti kasutamise võimalus (võivad olla ka lihtsad kuivkäimlad, koos eralduskardinatega), soovituslikult *ca* 1 tualett 25 inimese kohta.

Toetuse tingimuste määrus on leitav: https://www.riigiteataja.ee/akt/107012026029

Kogu taotlusvooru kohta käiv info on leitav: https://rtk.ee/korteriuhistule-varjumiskoha-kohandamine-2026

Kõikide asjakohaste seaduste, määruste ning toetuste taotlusvoorude kohta leiad infot ka Hiiumaa Valla kodulehel. Lisaks tasub jälgida RTK ja Päästeameti asjakohaseid teavitusi. Päästeamet on avaldanud ka 32 leheküljelise juhendmaterjali „Soovitused hoonete keldrite varjumiskohtadeks kohandamisel", millega tasub kindlasti tutvuda. https://www.rescue.ee/et/juhend/varjumine

NIELS RATTISTE
kriisivalmiduse spetsialist

KORTERIÜHISTUD, KELLELE KEHTIB VARJUMISKOHA RAJAMISE NÕUE

- Kõrgessaare alevik
- Tööstuse tee 12
- Näkmani tee 5
- Näkmani tee 9
- Lauka küla
- Käina tee 14
- Emmaste küla
- Remlimäe
- Männi
- Lageda
- Jausa küla
- Sireli
- Käina alevik
- Sõpruse tn 28
- Sõpruse põik 3
- Sõpruse põik 1
- Mäe tn 7
- Mäe tn 5
- Hiiu mnt 1c, 1d, 1e
- Vaemla küla
- Vaemlamaja
- Suuremõisa küla
- Uus tn 5
- Uus tn 3
- Uus tn 6
- Uus tn 4
- Uus tn 2
- Lõpe küla
- Lõpe
- Männiokka
- Maru
- Kärdla linn
- Tormi tn 10
- Tormi tn 8
- Tormi tn 6
- Tormi tn 4
- Tormi tn 2
- Heltermaa mnt 19
- Heltermaa mnt 15
- Heltermaa mnt 21
- Heltermaa mnt 29
- Pae tn 16
- Pae tn 14
- Pae tn 12
- Pae tn 10
- Pae tn 8
- Pae tn 6
- Nuutri tn 13
- Nuurti tn 15
- Nuutri tn 17
- Põllu tn 28
- Vabaduse tn 9
- Kooli tn 1
- Kooli tn 2

Tarkus vabaks anda, oskus vastu võtta

24. aprillil Uuskasutuskeskuse kogumisring Hiiumaal

11.30–11.45 Suuremõisa kortermajade juures
12.00–12.30 Käina Rannu pubi parklas
13.00–13.30 Kärdla Selveri kõrval

Kaubikusse saad tuua heas korras, puhtad ja terved asjad. Oodatud on kodutarbed, sisustusesemed, nõud ja köögitarvikud, mänguasjad ja uuema aja raamatud, riided, jalatsid, kotid ja muud aksessuaarid, spordi- ja hobitarbed, väiksem kodutehnika.

Uuskasutuskeskus ei võta vastu turvatoole ja -hälle ning kineskooptelereid.

uuskasutus.ee

Mida enne kaevetööde alustamist silmas pidada?

Kaevetöö on pinnase süvendamine või eemaldamine sügavamalt kui 30 cm või töö, millega muudetakse maapinna kõrgust. Kaevetööde planeerimisel tuleb arvestada nii õiguslike nõuete, tehnovõrkude olemasolu kui ka kohalike loodus- ja pinnaseoludega. Alljärgnev ülevaade aitab töid paremini planeerida, vältida viivitusi töös, kahjusid ja võimalikke rikkumisi.

1. Kontrolli planeeringuid ja ehitusõiguslikku alust

Enne tööde alustamist selgita välja, kas kavandatav tegevus eeldab:

- **tänava sulgemise luba või kaeveluba** – vajalik taotleda, kui kaevetööd kavandatakse avalikel teedel, tänavatel või munitsipaalmaal;
- **raieluba** – vajalik, kui soovitakse tiheasustusalal raiuda üksikpuud või kärpida puuvõra rohkem kui 25%, mille tüve diameeter 1,3 meetri kõrguselt mõõdetuna on vähemalt 12 cm.
- **kooskõlastusi/lubasid** ametiasutustelt või tehnovõrkude valdajatelt;
- **ehitusluba**, **ehitusteatist** või detailplaneeringut;

Kõige lihtsam on küsida infot ja nõu Hiiumaa vallavalitsuse ehitus- ja planeeringuosakonna spetsialistidelt.

2. Uuri tehnovõrkude paiknemist

Kaevetööde planeerimisel tuleb välja selgitada maa-aluste kommunikatsioonide (nt vesi, kanalisatsioon, elekter, side, soojus) asukohad ja nende kaitsevööndid:

- kontrolli kitsendusi Maa- ja Ruumiameti geoportaalis;
- esita päring Ehitisregistri kaudu: ehr.ee;
- esita päring tehnovõrgu valdajatele;
- küsi kohalikust omavalitsusest teostusjooniseid või geoaluseid.

Kõik maa-alused kommunikatsioonid ei ole tuvastatavad avalikes infoallikates. Vajadusel tuleb teha täiendavaid päringuid või tuleb tellida geodeedilt trasside mahamärkimine. Tehnovõrgu vigastamine võib kaasa tuua ohtliku olukorra ning olulise kahjunõude kinnistu omanikule või töö teostajale.

3. Arvesta kinnistu piirangutega

Kaevetöö planeerimisel kontrolli üle, kas kinnistu jääb looduskaitseale või muu piiranguga ala kaitsevööndisse, kus tuleb tööde teostamiseks ametiasutuste kooskõlastused ja tingimused hankida:

- **looduskaitselised piirangud** (looduskaitseala, hoiuala, püsielupaik, ehituskeeluvöönd) – tegevus tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga;
- **kinnismälestised ja nende kaitsevööndid** – tegevus tuleb kooskõlastada Muinsuskaitseametiga. Kui tööde käigus avastatakse arheoloogilisi leide või inimjäänuseid, tuleb tööd viivitamata peatada ja teavitada pädevat asutust;
- **avalike riigiteede kaitsevöönd** – tegevus tuleb kooskõlastada Transpordiametiga;
- **maaparandussüsteemi maa-ala** – tegevus tuleb kooskõlastada Maa- ja Ruumiametiga;
- **tehnorajatiste kaitsevööndid (elektri-, side-, valguskaablid)** - KÕIK tööd tuleb eelnevalt kooskõlastada tehnovõrgu valdajaga;

Piirangutega on võimalik tutvuda, kasutades selleks Maa- ja Ruumiameti geoportaali kitsenduste kaardikihti.

Samuti aitavad kitsendusi ja piiranguid tuvastada ning pädeva ametiasutuse poole suunata Hiiumaa Vallavalitsuse ehitus- ja planeeringuosakonna spetsialistid.

4. Lepingu- ja vastutusküsimused

Kui tellid kaevetööd töövõtjalt:

- sõlmi kirjalik leping, kus on välja toodud osapoolte kohustused ja vastutused;
- sätesta vastutus tehnovõrkude kahjustamise, keskkonnakahju ja taastamistööde eest;
- kontrolli töövõtja pädevust ja kindlustuskaitset.

5. Dokumenteerimine ja taastamine

Pärast tööde lõppu:

- dokumenteeri tehtud tööd (eriti trasside asukoht);
- vajadusel lase koostada teostusjoonised;
- taasta haljastus, katendid ja maapind nõuetekohaselt.

Lisaks on oluline töö teostamise ajal jälgida, et tööde käigus ei tehta tegevusi ega liigutaks naaberkinnistul, kui selleks puuduvad eelnevad kokkulepped.

MAIKEN LUKAS
ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja

Hiiumaa sadamate arengukava 2035+

Hiiumaa Vallavolikogu kinnitas Hiiumaa valla sadamate arengukava 2035+, millega seatakse selged suunad Hiiumaa sadamate arendamiseks järgnevatel aastatel.

Arengukava eesmärk on tagada sadamate läbimõeldud ja tasakaalustatud areng, arvestades nii majanduslikke võimalusi, keskkonnahoidu kui ka kogukondade vajadusi. Dokument on aluseks investeeringute planeerimisel, koostöö arendamisel ning sadamate rolli tugevdamisel nii meremajanduses kui turismis.

Koostamisse kaasati sadamate esindajad, valdkonna eksperdid ja partnerorganisatsioonid. Sisendit koguti kõigilt 27 Hiiumaa sadamalt ning arengukava läbis ka avaliku väljapaneku perioodi.

Arengukava peamised fookused:
- Sadamate roll ettevõtluse ja mereturismi tugipunktidena.
- Teenindus-, kala- ja külalissadamate arendamine.
- Koostöö kogukondade ja ettevõtjatega.
- Keskkonnasäästlikud lahendused ja innovatsioon.
- Sadamad kui kogukonna keskused.

MIHKEL-EMIL MIKK
arendusspetsialist

Hiiumaa Vallavalitsuse infoturbespetsialistina alustas tööd Erti Luik

Erti juured on mandril, täpsemalt Virumaal. Elu ja õpingud on teda viinud nii Tallinna, Pärnusse kui ka Tartusse, mida ta täna peab oma peamiseks koduks.

Tööalaselt on Erti kogemustepagas mitmekesine. Ta on tegutsenud nii infotehnoloogia, toitlustuse kui ka panganduse valdkonnas. Teda iseloomustab koostöö ja avatud suhtluse väärtustamine. Viimastel aastatel on ta keskendunud infoturbele, nõustades mitmeid kohalikke omavalitsusi infoturbe standardite rakendamisel. Ta on loonud tööriista Etsify, mis toetab Eesti infoturbestandardi rakendamist.

Hiiumaa Vallavalitsuses infoturbespetsialistina näeb Erti head võimalust oma teadmisi igapäevases töös praktiliselt rakendada.

Hiiumaa juures köidab Ertit eelkõige siinne rahu ja avarus – ruum mõtlemiseks ja tegutsemiseks. Sama oluline on tema jaoks ka saare siiras ja hoidev kogukond, mis teeb Hiiumaast erilise paiga. Seni on tema kokkupuude Hiiumaaga olnud pigem suviste külastuste kaudu, kuid need on jätnud alati väga hea mulje. Nüüd avaneb tal võimalus saart palju sügavamalt tundma õppida.

Vabal ajal armastab Erti reisida ja avastada uusi paiku, nende rahvusköögi ning veinipiirkondi. Sommeljeena on tema suureks kireks hea toit ja vein, sageli võib teda leida köögist uusi maitseid katsetamas. Suviti hoolitseb ta ka oma väikese viinamarjapõllu eest.

HIIUMAA VALLAVALITSUS

Hiiumaa Halduse juhiks saab Rein Urman

Vallavanem Hergo Tasuja tegi ettepaneku Rein Urmanile asuda 13. aprillist Hiiumaa Halduse juhatajaks.

Rein on Hiiumaaga seotud olnud juba ligi 40 aastat. Kuigi ta nimetab end ise „isehakanud hiidlaseks“, on tema panus saare arengusse olnud märkimisväärne.

Reinul on pikaajaline ja mitmekülgne juhtimiskogemus nii avalikus kui ka erasektoris. Ta on olnud Käina vallavanem, juhtinud Keskkonnaministeeriumi Hiiumaa keskkonnateenistust ning töötanud Keskkonnaametis. Viimastel aastatel on ta tegutsenud Paldiski Sadamate ASis keskkonnanõunikuna.

Uues ametis soovib Rein panustada sellesse, et Hiiumaa Halduse teenused oleksid sujuvad, usaldusväärsed ja kvaliteetsed. Samuti peab ta oluliseks head koostööd töötajatega ning on valmis koos meeskonnaga ellu viima vajalikke muutusi.

Vabal ajal leiab Reinu kõige sagedamini loodusest – jahil, koeraga jalutamas või lihtsalt värsket õhku nautimas. Ta on ka MTÜ Leluselja Jahiseltsi juhatuse liige.

Soovime Reinule palju edu ja rõõmu uues ametis!

HIIUMAA VALLAVALITSUS

Segaolmejäätmete mahutite kontrollid Hiiumaa vallas – enim eksitakse paberijäätmete ning klaaspakendiga

2025. aastal kontrollis AS Eesti Keskkonnateenused Hiiumaa vallas korraldatud jäätmeveo raames segaolmejäätmete mahuteid. Kontrollid olid osa jäätmeveohanke tingimustest ning nende eesmärk oli hinnata, kui hästi toimib jäätmete liigiti kogumine ja milliseid eksimusi kõige sagedamini ette tuleb.

Kontrollide eesmärk on vähendada ringlusse võetavate jäätmete sattumist segaolmejäätmete hulka ning tõsta elanike teadlikkust jäätmete sorteerimisest.

Kontrollide tulemused lühidalt:
Kontrollide käigus vaadeldi kokku **192** segaolmejäätmete mahutit.
- **100 juhul (52,1%)** ei tuvastatud segaolmejäätmete hulgas valesid jäätmeid.
- **92 juhul (47,9%)** märgati segaolmejäätmete hulgas jäätmeid, mis peaksid olema kogutud eraldi.

Sageli tuvastati ühes kontrollis mitu vale jäätmeliiki.

Kõige sagedamini esinesid segaolmejäätmete hulgas:
- paberjäätmeid;
- klaaspakendit;

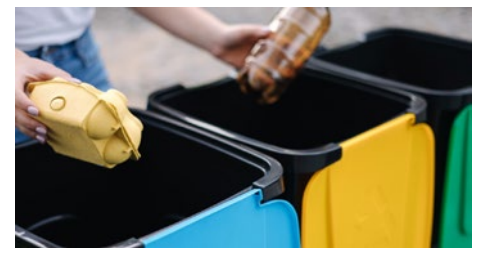

- biojäätmeid;
- ohtlikke jäätmeid;
- metallpakendit;
- ehitusjäätmeid;
- elektroonikat;
- pandipakendit.

Hiiumaa vald kasutab kontrollide tulemusi edasiste teavituste ja juhiste täpsustamiseks, et liigiti kogumine oleks elanikele võimalikult arusaadav.

Kuidas saad sina kaasa aidata olukorra parandamisele?
- **Paberpakendid ja vanapaber** vii avalikku paberimahutisse.
- **Klaaspakend** vii avalikku klaasimahutisse.
- **Metallpakend kogu** eraldi ning vii vanametalli, segapakendimahutisse või anna üle tekkekohal koos segapakendiga.
- **Pandipakend** vii tagastuspunkti.
- **Biojäätmed** kogu eraldi ning vii biojäätmete konteinerisse jäätmevedajale üleandmiseks või kasuta kohtkompostimist (vastavalt kehtivatele tingimustele).
- **Ohtlikud jäätmed, elektroonika ning ehitusjäätmed** vii lähimasse jäätmejaama või anna üle kogumisringidel.

Miks see oluline on?
Hiiumaa vallas kogutud segaolmejäätmed suunatakse suuremas osas energeetilisse taaskasutusse Iru põletustehasesse ning väiksemas osas ladestatakse prügilatesse. Nii energeetiline taaskasutus kui ladestamine on jäätmehierarhia madalaimad astmed. Ringlusse võetavate jäätmete sattumine segaolmesse vähendab võimalust nendest materjalidest toota uut toodet. Samuti kasvatab see segaolmejäätmete hulka, mistõttu suurenevad jäätmevaldaja jaoks kulud. Õige sorteerimine aitab vähendada kulusid jäätmemajandusele ning suunata taaskasutatavat materjali suuremas hulgas ringlusesse.

KADRI PIHLAMÄGI
jäätmespetsialist

Kevadised teeolud nõuavad suuremat tähelepanu

Kevad on aeg, mil loodus ärkab ja ilm muutub kiiresti. Sama kehtib ka teeolude kohta, mistõttu on liiklusohutus kevadel eriti oluline.

Üks suurimaid kevadisi väljakutseid on temperatuurikõikumine. Päeval võib olla päikseline ilm ja kuiv asfalt, kuid öösel ja varahommikul võivad teedel tekkida must jää, sest temperatuur langeb endiselt alla nulli. Eriti tähelepanelik tuleb olla varjulistes kohtades, näiteks metsavahelistel teelõikudel, kus jää ja härmatis sulavad aeglasemalt.

Kevadised sademed – lörts ja lumi – võivad samuti tekitada libedust, pikendada pidurdusteekonda ja halvendada nähtavust. Seetõttu tasub hoida sõiduki klaasid puhtad ning vajadusel kontrollida kojameeste seisukorda. Halva nähtavuse korral tuleks vähendada kiirust ja hoida suuremat pikivahet. Näiteks on kiirusel 90 km/h pidurdusteekond ligikaudu 50 meetrit, kuid kiiruse vähendamisel lüheneb see märgatavalt.

Pikema pikivahe hoidmine annab juhile rohkem aega reageerida olukordades, kus eesolev sõiduk pidurdab ootamatult või kui teele ilmub mõni takistus.

Liikluses ei tohiks lähtuda üksnes reeglitest ja õigustest, vaid arvestada tuleb ka teiste liiklejatega. Teised juhid võivad teha ootamatuid manöövreid, pidurdada või kaotada tähelepanu. Kui oled selleks valmis, suudad ohtlikes olukordades rahulikult reageerida ja õnnetusi vältida.

Ohutule sõidule aitab kaasa ka tehniliselt korras sõiduk. Kevadel tuleb talverehvid vahetada suverehvide vastu, sest soojemate ilmadega talverehv enam ei toimi nii hästi – see on mõeldud talvisteks oludeks ja kulub soojal asfaldil kiiremini. Kui päevane temperatuur püsib üle 7 kraadi, on õige aeg rehvid vahetada.

Kevade saabudes liigub teedel ja tänavatel rohkem inimesi: jalgrattureid, tõukerattureid, jooksjaid ja jalakäijaid. Autojuhid peavad olema tähelepanelikumad ja arvestama, et kergliiklejad on haavatavamad. Eriti tuleb silmas pidada lapsi, kes veedavad kevadel rohkem aega õues ning kelle käitumine võib olla ettearvamatu. Lapsevanematel tasub kodus liiklusreegleid uuesti üle rääkida.

HELLE-TRIIN NISUMAA
piirkonnapolitseinik

Otsime tublisid täiskasvanud õppureid, koolitajaid, vahvaid õpitegusid ja õppijasõbralikku tööandjat

Igal aastal toimub Eestis täiskasvanuhariduse konkurss, et selgitada välja tublid täiskasvanud õppurid, täiskasvanute koolitajad, vahvad avalikkusele tehtud õpiteod ning need tööandjad, kes võimaldavad ja soodustavad töötajate õppimist. Nii toimub ka meil, Hiiumaal, oma sarnane konkurss, et me leiaksime endi hulgast üles need tublid inimesed ja organisatsioonid, kelle hulgast valida nominendid vabariiklikule konkursile.

Eelmisel, 2025. aastal sai Hiiumaa aasta õppijaks Karin Kokla, kes omandas ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetajakvalifikatsiooni ning vahetas ametnikutöö õpetajaameti vastu; eripreemia sai Brigitta Õepa, kes suure pere kõrvalt omandas kahe viimase aasta jooksul hooldaja kutse ja 2025. aastal lõpetas gümnaasiumi. Aasta koolitaja tiitli sai Marek Rätsep pikaajalise väikelaevajuhte koolitamise eest; õppijasõbraliku tööandja tiitli pälvis Kärdla Lennujaam (eripreemia Kärdla Linnaraamatukogu) ning parima õpiteo tiitli sai Jan Ignahhin Kärdla mälumänguga (eripreemia Kaitseliidu Hiiumaa malevkond, Kaitseliitlaste naiste välilaager „Naised metsa 2024“).

Sellel aastal otsime taas kandidaate. Nende inimeste ja organisatsioonide leidmiseks vajame kõikide abi, et iga väärt tegu saaks tähelepanu. Kandidaate saab esitada elektrooniliselt, kui täita ära vastav ankeet ja saata see aadressile annely.veevo@hiiumaa.ee või helistada telefonil 527 5995. Ankeedid on kättesaadavad aadressil https://andras.ee/

Elukestva õppe edendamise ja tunnustamise eesotsas on Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon Andras, kes on koolitusega tegelevate organisatsioonide katusorganisatsioon ja kellel on igas maakonnas koordinaatorid. Hiiumaa koordinaatoriks on Kärdla raamatukogu juhataja Annely Veevo.

ANNELY VEEVO

MAAPIIRKONNA ETTEVÕTJA KONKURENTSIVÕIME INVESTEERINGUTOETUS 2026

Toetatavad tegevused
- materiaalse või immateriaalse vara soetamine;
- ehitise ehitamine/ümberehitamine.

Toetusmäär kuni 65 protsenti.

Taotleda saavad ettevõtted
- 2 majandusaastat tegutsenud;
- mõlemal majandusaastal müügitulu vähemalt 40 000 eurot;
- 1 täiskohaga töötaja olnud 2 majandusaastal vähemalt 12 kuud.

Välistatud tegevusvaldkonnad
- põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük;
- finants- ja kindlustustegevus;
- kinnisvaraalane tegevus;
- juriidilised toimingud ja nõustamine.

www.pria.ee/toetused/maapiirkonna-ettevotjate-konkurentsivoime-suurendamise-investeeringutoetus-2026

ALUSTAVA ETTEVÕTJA STARDITOETUS

Taotleda saavad ettevõtted
- kuni 3 aastat tegutsenud;
- müügitulu on alla 40 000 euro.

Toetuse summa 20 000 eurot.
https://eis.ee/teenused/starditoetus/

NB! Toetuste infoseminarid on järelvaadatavad. KKK ja esitlused on samuti veebilehel üleval.

Lisainfo: SA Hiiumaa Arenduskeskuse ettevõtluskonsultant Angela Koit

HIIUMAA AMETIKOOLIS ON TULEMAS KEVADINE VÄIKELAEVAJUHI KOOLITUS

Toimumisajad: 8.–11. aprill (K–L) ja 16.–17. aprill (N–R).
Riiklik eksam toimub 17. aprillil.

Merepraktika viiakse läbi mais–juunis purjelaeval Hiiu Ingel.
Koolitajad: Madis Ausman ja Marek Rätsep
Koolituse hind: 446.40 eurot (hind sisaldab KM).
Registreerimine lingil: https://hak.edu.ee/et/form/tasulise-le-kool-reg
Täiendav info: helista 503 7971 või kirjuta koolitused@hak.edu.ee

HIIUMAA METSA LOODUSKAITSEALA MOODUSTAMINE

Keskkonnaamet teatab:
kliimaministri 8. aprilli 2024. aasta käskkirjaga nr 1-2/24/161 on algatatud määruse „Hiiumaa metsa looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri" menetlus, mida viib läbi Keskkonnaamet. Kaitse alla võetakse ainult riigimaad.

Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja ja kaardimaterjaliga saab tutvuda **23.03.–13.04.2026** Keskkonnaameti veebilehel www.keskkonnaamet.ee.

Looduskaitseseaduse § 9 lõike 4 punkti 3 alusel teeme ettepaneku arutada asja ilma avaliku koosolekuta. Vastava ettepanekuta avalikku koosolekut aruteluks ei korraldata.

Parandusettepanekud ja vastuväited Hiiumaa metsa looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta palume esitada kirjalikult Keskkonnaametile (info@keskkonnaamet.ee või Kõrgessaare mnt 18, 92412 Kärdla) **hiljemalt 13.04.2026.**

Pärast avalikustamist esitatakse eelnõu eeldatavalt septembris 2026 ministeeriumitevahelisele kooskõlastamisele. Määrus jõustub eeldatavalt detsembris 2026. aastal.

Lisainfo: Andres Miller, 503 6455, andres.miller@keskkonnaamet.ee

Kärdla raamatukogu kutsub osalema dialoogiringis „Kuidas ma hakkama saan?"

Kutsume Sind osalema dialoogiringis „Kuidas ma hakkama saan?". See on turvaline arutelukoht, kus saab koos teistega mõelda ja rääkida sellest, kuidas me end praegusel ajal tunneme ja mis aitab meil toime tulla.

Geopoliitilised pinged ja muutunud julgeolekuolukord mõjutavad meid kõiki ning tekitavad ärevust. See paneb inimesi küsima, kuidas tulla toime keerulisel ajal, kust leida tuge ja mis annab jõudu edasi minna.

Dialoogiringides otsime koos vastuseid küsimustele:
- kuidas ma hakkama saan?
- mis aitab mul end turvalisemalt tunda?
- mis toetab mind ja minu kogukonda?

Osalema on oodatud kõik huvilised. Vajalik on valmisolek kuulata ja oma mõtteid jagada.

Dialoogiringi praktiline info
Aeg: 8. aprill 2026
Koht: Kärdla raamatukogu
Kestus: 16.00–18.00

Palun anna oma tulekust teada Annely.Veevo@hiiumaa.ee või küsi lisainfot tel 527 5995.

Rohkem infot dialoogiringide algatuse kohta: https://kogu.ee/dialoogiringid-kuidas-ma-hakkama-saan/

NÄITUSED

SA HIIUMAA MUUSEUMID
Hiiumaa muuseumi Pikk Maja
Avatud E–R 10–17, L 10–15

Uus näitus Pikas Majas! 6. aprillil avame Pika Maja esimesel korrusel näituse „Hiiumaa tuletornid ajas ja pildis". Näitus **„Käsitöö mu arm. Sirje Eller 70"** on avatud kuni 11.04.

Pika Maja teisel korrusel avasta haarav püsinäitus **„Kärdla – rootsi küla, saksa alev, eesti linn".** Avatud meenepood ja laste mängutuba.

Pikk Maja on suurepärane koht temaatilisteks sünnipäevapidudeks, koosviibimisteks ja seminaride ning konverentside korraldamiseks. Küsi rohkem infot!

Mihkli talumuuseum
Avatud ettetellimisel.

Rudolf Tobiase majamuuseum
Avatud ettetellimisel.

Tahkuna tuletorn
Avatud ettetellimisel.

Rohkem informatsiooni info@hiiumaamuuseum.ee, +372 463 2091.

KÄRDLA KULTUURIKESKUS
02.– 28.04 Tiit Leito pildinäitus „Valgete pilvede tulemine" vanades aknaraamides. Avamine 02.04. kell 17.

14.–27.04 näitus tuletornide teemaliste meene- ja kingituste konkursi töödest.

ELAMUSKESKUS TUULETORN
Kuni 5. mai näitus „Pühapaik". Mia Melanie Saar, Mari Ann Rebase, Tumena, Kätriin Säde, neiumaarja ja Miina Viilo looming. Tuuletorni galeriis.

Aprill on Käina spordikeskuses jõusaali kuu.

KÄRDLA LINNARAAMATUKOGU
29. maini klaasikunstnik Külvi Kummeri näitus „Kildudest tervik".

SÕRU MUUSEUM
Avatud kokkuleppel. Üritused, haridusprogrammid, seminariruumi ja kogukonnatoa kasutamine, muuseumikogu kasutamine – kontakt tel 5376 4040. sorumuuseum@hiiumaa.ee.

HIIUMAA EAKATELE SUVISED ÜRITUSED

Hiiumaa Pensionäride Ühendus kutsub saare eakaid suvistest ettevõtmistest osa võtma. 12. juulil kell 12.00 toimub Soera talumuuseumi õuel Memme-Taadi päev, kus esineb liivlaste folkloriansambel „Kandala". Vajadusel korraldatakse bussitransport.

8.–10. septembril toimub kolmepäevane ekskursioon Ida-Virumaale, mille algus on Hiiumaalt.

Registreerimine mõlemale üritusele algab 6. aprillil Emmaste, Kõrgessaare, Kärdla ja Käina päevakeskustes ning Hellamaa perekeskuses. Täpsem info kohapeal.

HIIUMAA PÜ JUHATUS

DETAILPLANEERINGUD

Kalana küla Lepametsa kinnistu detailplaneeringu koostamise algatamine
Hiiumaa Vallavalitsuse 11.03.2026 korraldusega nr 124 algatati Kalana küla Lepametsa (katastritunnus 20501:001:2016) kinnistu detailplaneeringu koostamine ja väljastati lähtetingimused.

Detailplaneeringuga kavandatakse määrata krundile ehitusõigus olemasoleva suvemaja ümberehitamiseks ja laiendamiseks elamuks ning teenindavatele abihoonetele (ehitisalune pind kokku 300 m²), teede ning liikluskorralduse põhimõtete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste paigutuse määramine, servituutide ja kitsenduste vajaduse määramine, arhitektuursete tingimuste määramine hoonetele.

Algatamise otsuse ja väljastatud lähtetingimustega saab tutvuda tööajal Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla) ja Hiiumaa Vallavalitsuse avalikus dokumendiregistris.

Kärdla linna Ümarmäe tn 1a kinnistu detailplaneeringu kehtestamine
Hiiumaa Vallavolikogu 19.02.2026 otsusega nr 23 kehtestati Kärdla linna Ümarmäe tn 1a kinnistu (katastritunnus 20501:001:0920) detailplaneering (AA Arhitektid OÜ töö nr DP21-01).

Detailplaneeringu eesmärk on planeeringuala kinnistu jaotamine kaheks elamukrundiks ja üheks ärikrundiks, ehitusõiguse määramine hoonete püstitamiseks, teede ning liikluskorralduse põhimõtete, tehnovõrkude ja -rajatiste paigutuse, servituutide ja kitsenduste vajaduse, hoonete arhitektuursete tingimuste ning kruntide sihtotstarbe määramine.

Ümarmäe tn 1a kinnistu detailplaneering on üldplaneeringut muutev, kuna muudetakse kehtivas üldplaneeringus määratud tootmis- ja ärimaa juhtotstarve osaliselt pere- ja ridaelamumaaks ning osaliselt kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maaks.

Kehtestamise korralduse ja planeeringuga on võimalik tutvuda tööajal Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla) ja valla veebilehel.

Salinõmme külas asuva Meremäe maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine
Hiiumaa Vallavolikogu 19.02.2026 otsusega nr 22 kehtestati Hiiumaa vallas Salinõmme külas asuva Meremäe maaüksuse detailplaneering (DAGOpen OÜ töö nr 23-39).

Planeering näeb ette Meremäe maaüksusele kahe hoonestusala määramise. Neist üks kavandatakse olemasolevale õuealale ja teine planeeritavale sadama maa-alale. Hoonestusaladele on määratud ehitusõigus kuni 4 hoone (üksikelamu, 2 abihoonet ja sadamahoone) püstitamiseks maksimaalse ehitisealuse pinnaga 1000 m² koos olulisemate arhitektuurinõuetega ja tehnovõrkude lahendusega. Detailplaneeringuga on krundi lõunaosale planeeritud sadama maa-ala olemasoleva kai, slipi, kaitsemuuli ja sissesõidu faarvaatri rekonstrueerimiseks ja sadamahoone rajamiseks. Veepeegli pinnalt on kavandatud sissesõidu faarvaatri setetest puhastatav maa-ala *ca* 500 m² ning sadamabasseini süvendatavat maa-ala *ca* 132 m². Detailplaneeringuga muudetakse Pühalepa valla Heltermaa-Sarve-Salinõmme piirkonna osaüldplaneeringut muutes Meremäe katastriüksusel ehituskeeluvööndi ulatust kavandatud juurdepääsuteede osas.

Otsusega saab tutvuda Hiiumaa valla veebilehel https://atp.amphora.ee/hiiumaavv/index.aspx?itm=414466

Suureranna küla Einmanni kinnistu detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine
Hiiumaa Vallavalitsuse 11.03.2026 korraldusega nr 125 võeti vastu Suureranna küla Einmanni kinnistu detailplaneering (Koppe OÜ töö nr DP105-25).

Detailplaneeringuga kavandatakse määrata krundile ehitusõigus elamu ja abihoonete püstitamiseks (üks üksikelamu ja kaks kõrvalhoonet ehitisaluse pinnaga kokku 400 m²), teede ning liikluskorralduse põhimõtete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste paigutuse määramine, servituutide ja kitsenduste vajaduse määramine, arhitektuursete tingimuste määramine hoonetele.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 02.04.2026 kuni 16.04.2026 Hiiumaa Vallavalitsuses aadressil Keskväljak 5a, Kärdla, Hiiumaa vald ja Hiiumaa valla veebilehel. Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik planeeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arvamusi esitada.

SÜNDMUSED

MÄRTS

R, 27. märts

kl 10–16 **Hiiumaa kooliteatrite päev 2026** Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Lavale astuvad noored näitlejad üle saare. Publikut ootavad laste ja noorte loodud lavalood, muinasjuttude tõlgendused ja fantaasiarikkad etteasted. Laval saab näha nii esimesi teatrikatsetusi kui ka juba kogenumaid teatrinoori. Sissepääs prii!

kl 18 **Hiiumaa kino: „Momo“,** Kärdla kultuurikeskus, 6 €–7 €.

kl 20 **Hiiumaa kino: „Hind Rajabi hääl“**, Kärdla kultuurikeskus, 6 €–7 €

L, 28. märts

kl 11–14 **korvpall – KÕRS KÕIGUB liikumissari** Kõrgessaare vaba aja keskuses.

kl 11–15 **Kärdla linnapargi talgud.**

kl 19 **Viscosa kirjandusõhtu X Brigitta Davidjants,** Utoopia Nr 9, Kõrgessaare, 5 €.

P, 29. märts

kl 11–13 **kepikõnni ühistreening** Kärdla matkarajal, RMK Kärdla matkarajal.

kl 16 **Hiiumaa kino: „Momo“,** Kärdla kultuurikeskus, 6 €–7 €.

kl 18 **Hiiumaa kino: „Hind Rajabi hääl“,** Kärdla kultuurikeskus, 6 €–7 €.

kl 18 noorte ujumisvõistluste karikasari **AASTA UJUJA 2025/2026** Käina ujulas.

APRILL

K, 1. aprill

kl 17 **Hiiumaa kino: „Momo“,** Kärdla kultuurikeskus, 6 €–7 €.

kl 18 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“,** Suuremõisa loss, 6 €–7 €.

kl 19 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“,** Kärdla kultuurikeskus, 6 €–7 €.

kl 18 **turakaturniir–KÕRS KÕIGUB liikumissari,** Kõrgessaare vaba aja keskus.

N, 2. aprill

kl 17 **Tiit Leito pildinäituse „Valgete pilvede tulemine“** avamine, Kärdla kultuurikeskus.

kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg,** Hiiumaa Pruulikoja Resto

R, 3. aprill

kl 19 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“**, Sõru muuseum, 6 €–7 €.

L, 4. aprill

kl 12–15 **kohvisaladused ja head ampsud**, Hiiu Gourmet Vabrik Käinas, 35 €. Lisainfo ja registreerimine hiiugourmet@gmail.com.

kl 12 **Hiiumaa meistrivõistlused noolemängus 2026**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

P, 5. aprill

kl 11–13 **kepikõnni ühistreening,** RMK Kärdla matkarada.

kl 15 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“**, Kõrgessaare vaba aja keskus, 6 €–7 €.

kl 18 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“**, Kõpu rahvamaja, 6 €–7 €.

T, 7. aprill

kl 18 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“,** Hellamaa perekeskus, 6 €–7 €.

K, 8. aprill

kl 16–18 **dialoogiring „Kuidas ma hakkama saan?“**, Kärdla raamatukogu, lisainfo: Annely.Veevo@hiiumaa.ee, tel 527 5995, https://kogu.ee/dialoogiringid-kuidas-ma-hakkama-saan/

kl 18 **Kärdla muusikakooli ja Käina huvikooli muusikaõppe lõpetajate kontsert**, Käina huvi- ja kultuurikeskus, tasuta.

kl 19 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“**, Orjaku külamaja, 6 €–7 €.

N, 9. aprill

kl 10 ja kl 11.15 **„Mia saladus“, Teatribussi etendus lastele (4+),** Kärdla kultuurikeskus, 15 € / grupp 12 €, piletid: piletimaailm.com.

kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

Ujumisvõistlus „Rekordite sadu“, Käina ujula.

R, 10. aprill

kl 19 **Kärdla mälumängu XIV hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

L, 11. aprill

kl 9–18 **Hiiumaa kristlik naistekonverents „Rahu keset rahutust“,** Suuremõisa loss, 10 € / 15 € (koos kohvipausiide ja lõunasöögiga), lisainfo: hiiumaanaised.ee, hiiumaanaised@gmail.com.

kl 12 **loovus ja looduse tegevuspäevad Kõrgessaare piirkonnas VOL 6: Rattamatk „Tunne oma kodukanti“**, Kõrgessaare vaba aja keskus.

kl 19 **Viscosa kirjandusõhtu X** Von Krahli näitlejad, Utoopa Nr 9, Kõrgessaare, 5 €.

P, 12. aprill

kl 11–13 **kepikõnni ühistreening,** RMK Kärdla matkarada.

14.00 **tantsukontsert „Anna aega“.** Esinevad Helgi Taelma tantsijad üle Hiiumaa ja Maigi Taelma tantsijad Käina huvikoolist. Käina huvi- ja kultuurikeskus. Sissepääs prii!

T, 14. aprill

kl 10–17 **koolitus „Kuidas telefoniga luua ettevõtet toetavaid videoid“,** 45 €. Lisainfo https://hiiumaa.ee/sundmus/koolitus-kuidas-telefoniga-luua-ettevotet-toetavaid-videoid/.

kl 11.30 **loovus ja looduse tegevuspäevad** Kõrgessaare piirkonnas *vol 7*: Looduse päev, Kõrgessaare vaba aja keskus.

kl 19 **Hiiumaa kino: „Säärane mulk“** Valgu seltsimajas, 6 €–7 €.

K, 15. aprill

kl 16 **mereajaloo päev** Hellamaa perekeskuses. Kavas on vastilmunud Hiiumaa mereajaloo VII kogumiku „Merega põimunud saatused“ esitlus. Näha saab näitust „Hiiumaa tuletornid fotos ja filateelias“. Lisainfo: Endel Lepisto, telefon 5661 0454 Korraldavad klubi Pühalepa Vanamehed ja Hiiumaa Merekultuuri Selts.

kl 19 **Henrik Normanni monoetendus „Minu kõige parimad jamad“**, Kärdla kultuurikeskus. Piletid müügil Piletikeskus.ee hinnaga 25/29 €.

N, 16. aprill

kl 16–18 **Kõpu tuletorni hooaja avamine.**

kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

kl 18 **vestlusõhtu: sünnist sõnadeni – kuidas beebiga arendavalt suhelda.** Hiiumaa laste ja perede tugiteenuste keskus, lisainfo https://hiiumaa.ee/sundmus/vestlusohtu-sunnist-sonadeni-kuidas-beebiga-arendavalt-suhelda/

R, 17. aprill

kl 18 **saalihoki – KÕRS KÕIGUB liikumissari,** Kõrgessaare vaba aja keskus.

Kuu kiirturniir ja hooaja lõpetamine, Tuuletorni Bowling, eelregistreerimine: 5350 5028.

L, 18. aprill

kl 11–13 **loodusteemaline perehommik „Kevad minu põues“**, Hiiumaa muuseumi Pika Maja hoov ja rannapark. Tasuta. Avatud on kohvik.

P, 19. aprill

kl 11–13 **kepikõnni ühistreening,** RMK Kärdla matkarada.

E, 20. aprill

kl 18 Ühendkuningriigi armastatuim ja arvukate auhindadega pärjatud tantsulooja Ben Duke **tantsuetenduses „Kaotatud paradiis (lebab avamata mu kõrval)“.** Vanusesoovitus: 13+. Etenduses esineb täiskasvanutele suunatud teemasid ning inglisekeelset teksti. Piletid on müügil kohapeal, hinnaga 5 €. Kärdla kultuurikeskus.

kl 18 kontsert **Aki Rissanen: Omniwerk**, Käina huvi- ja kultuurikeskus, 10 € (õpilased tasuta).

T, 21. aprill

kl 18 **aasta ujuja 2025/2026 VIII etapp**, Käina ujulas, lisainfo: 5340 716.

kl 18 **vestlusõhtu „Koolivalmidus eripedagoogi vaatest“,** Käina lasteaed Tirtspõnni. Lisainfo https://hiiumaa.ee/sundmus/vestlusohtu-koolivalmidus-eripedagoogi-vaatest/.

K, 22. aprill

kl 17.30 **Käina huvikooli muusikaosakonna kontsert,** Käina huvi- ja kultuurikeskus, tasuta.

kl 18 **Noor TipuTegija 2025/26 VII etapp**, Tuuletorn, lisainfo: 5350 5028.

N, 23. aprill

kl 18 **Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg**, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

kl 18 **mälumänguõhtu** Hellamaa perekeskuses.

R, 24. aprill

kl 11.30–13.30 **Uuskasutuskeskuse kogumisring** Hiiumaal.

— 11.30–11.45 Suuremõisa kortermajade juures.

— 12.00–12.30 Käina Rannu pubi parklas.

— 13.00–13.30 Kärdla Selveri kõrval.

L, 25. aprill

kl 8–14 **avatud kalasadamate päev** Kakri kalasadamas. Lisainfo https://agri.ee/avatud-kalasadamate-paev.

kl 12-14 **Väike Taibu Teaduskool** Palade loodushariduskeskuses.

P, 26. aprill

kl 14 **Toivo Tänavsuu vestlusõhtu ja ühine filmivaatamine „Head inimesed“**, Maria Avdjuško loodud dokumentaalfilm, mis viib vaatajad vähiravifondi Kingitud Elu igapäevaellu. Tuuletornis.

E, 27. aprill

kl 12 **tuletornide-teemaliste meene- ja kingituste konkursi lõpetamine ja autasustamine,** Kärdla kultuurikeskus.

kl 19 **kriminaalkomöödia „Stockmann Yard - Kaubamaja kurikaelad“.** Laval Eesti komöödiatipud: Elina Reinold, Ott Sepp ja Jan Uuspõld. Autor ja lavastaja: Antto Terras (FIN) Kunstnik: Jaanus Laagriküll. Piletid: 28 € / 25 €. Piletid müügil Piletimaailmas, Piletilevis ja kohapeal. Info ja broneerimine: tel 5346 3896, ly.meldorf@hiiumaa.ee

N, 30. aprill

kl 18 Hiiumaa Dartsi 2025/2026 hooaeg, Hiiumaa Pruulikoja Resto.

Hiiumaa sotsiaalkeskus

KÕRGESSAARE PÄEVAKESKUS

Esmaspäeviti kell 11 **toolitantsu treening.**

Esmaspäeviti kell 14 **lauluansambli proov.**

Teisipäeviti kell 10 ***line*tantsu treening.**

Teisipäeviti kell 14 **tervisevõimlemise ring.**

Kolmapäeviti 11 ***line*tantsu treening.**

Kolmapäeviti, kell 12.45 **seeniortantsu proov.**

Kõik huvilised on oodatud liituma meie tegevustega!

E 06.04 kell 9.30 **mälumäng** (IV hooaja IV etapp).

N 09.04 ja R 10.04 algusega kell 10 **esmaabikoolitus.** Kohad täis!

R 10.04 kell 9.30–12 **käsitööring.** Juhendaja Triinu Pihel.

T 14.04 kell 11.30 **eakate kokkamine.**

K 15.04 alates kell 12 ja N 16.04 alates kell 9 **massaažiteenus.** Eelnev registreerimine Sigrid tel 529 7429.

N 16. 04 kell 10–11 **mälutreening** „Harjutused aju aktiviseerimiseks“ kõigile huvilistele.

R 17.04 **väljasõit Käina ujulasse.** Ujulas viibimine kell 11–13, vesivõimlemine kell 11 (juhendaja Helin Kääramees), jõusaali kasutamine. Osalustasu 6 eurot. Transport: 10 Kõrgessaare, Lauka, Viskoosa, 10.25 Kärdla.

N 23.04 algusega kell 13 **koosviibimine päevakeskuses.** Õnnitleme sünnipäevalapsi. **Külla tuleb Jaak Aru,** et koos arutleda vananemisest ja sellega kaasnevast. Geriaatrina, aastast 2011 (mh aastatel 2005–2023 töötas ta Saksamaal) on tal laialdased teadmised ja praktikad sel teemal. Transport: 12 Rootsi, Pihla, 12.30 Lauka, Viskoosa.

R 24.04 kell 9.30–12 **käsitööring.** Juhendaja Triinu Pihel.

R 24.04 kell 10–11 **mälutreening „Harjutused aju aktiviseerimiseks“** kõigile huvilistele.

Kuni 30.04 avatud tööpäevadel kell 10–15 päevakeskuse saalis **Elle Malga käsitööde näitus.**

Lisainfo Katrin, tel 5333 9472.

Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all. Saab mõõta vererõhku. Eelnevalt kokku leppida Inna, tel 504 2292.

Jälgi ka Facebook „Kõrgessaare Päevakeskus“.

KÄINA PÄEVAKESKUS

K, 01.04 kell 10 **aju aktiviseerimine**, juhendaja Helin Kääramees.

E, 06.04 kell 11 **vestlushommik, külas abivallavanem Tiit Reha ja jäätmespetsialist Kadri Pihlamägi.**

T, 07.04 kell 11 **võimlemine toolil**, juhendaja Helgi Taelma.

K, 08.04 kell 10 **vestlushommik**, külas Käina osavallakogu liige Hannes Maasel.

K, 08.04 kell 13.15 **lauluring „Hõbelõng“,** juhendaja Malle Mürgimäe.

E, 13.04 kell 11.30 **tervisetoodete ja abivahendite tutvustamine** igapäevaeluks, Tervise Abi OÜ.

T, 14.04 kell 11 **võimlemine matil,** juhendaja Helgi Taelma.

K, 15.04 **riigikogu külastamine,** eelregistreerimine hiljemalt 1. aprilliks tel 5307 7353, osalustasu 5 eurot.

E, 20.04 kell 12 **vestlushommik, külas Tiiu Metsar** teemaga „Kevad ja roosid“.

T, 21.04 kell 11 **võimlemine toolil**, juhendaja Helgi Taelma.

K, 22.04 kell 13 **kohtumine eakatearst Jaak Aruga** teemal „Vananemine ja sellega kaasnevad muutused“.

E, 27.04 kell 10 **aju aktiviseerimine**, juhendaja Helin Kääramees.

T, 28.04 kell 11 **võimlemine matil,** juhendaja Helgi Taelma

K, 29.04 kell 10 **vestlushommik** koos märtsikuu tähtpäevade tähistamisega.

K, 29.04 kell 13.15 **lauluring „Hõbelõng“,** juhendaja Malle Mürgimäe.

Lisainfo, registreerimine ja transpordivajaduse teatamine Käina päevakeskuse üldtelefonil 5308 9924. Käina päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida Käina päevakeskuse üldtelefonil 5308 9924.

EELINFO MAIKS

N, 21. mail väljasõit **Kirna mõisa tulbifestivalile ja külastatakse Käru muuseumi.** Buss Käina päevakeskuse eest kell 7.50. Eelregistreerimine hiljemalt 4. maiks tel. 5307 7353. Osalustasu 50 eurot (sisaldab pileteid, giidi, transporti ja lõunat).

HELLAMAA PEREKESKUS

N, 02.04 kell 18.30 ***zumba* videotreening.**

T. 07.04 kell 12 P **mereajaloo päev.**

T. 07.04 kell 18 kino **„Säärane mulk“.**

N. 09.04 kell 18.30 ***zumba* videotreening**

T. 14.04 12 **Pühalepa Lustiliste kokkusaamine.**

K. 15.04 kell 16 **mereajaloo päev.**

N. 16.04 18.30 ***zumba* videotreening**

T. 21.04 kell 12 **Pühalepa Lustiliste kokkusaamine.**

K. 22.04 kell 18 ***zumba* videotreening.**

N. 23.04 kell 18 **mälumänguõhtu**

T. 28.04 kell 12 saavad kokku **Pühalepa Lustilised**

N. 30.04 kell 19 ***zumba* videotreening.**

Info telefonil 5694 1961.

EMMASTE PÄEVAKESKUS

Esmaspäeviti ja neljapäeviti kell 9 **võimlemine.**

Teisipäeviti kell 14 **toolitants.**

Kolmapäeviti kell 11 **käsitööring** Emmaste vabaaja keskuses.

Kolmapäevtiti kell 11 **jututuba** Emmaste päevakeskuses.

T, 07. ja 21. märtsil kl 13–14 **mälutreening** Emmaste päevakeskuses.

T, 14. aprillil kl 13 **juuksur**, teenindus elavas järjekorras.

N, 16. aprillil **mälukohvik** Hanna-Stiina Heinmetsaga.

23. aprillil kl 10–12 tuleb külla **geriaater Jaan Aru.**

Leisu piirkonna eakad kogunevad üle nädala, kontakt Aivo Härm, tel 503 1734.

Võimalus kasutada dušši ja pesumasinat 3 eurot/kord.

Ürituste ja huviringide info, registreerimine: Eve Ellermäe, tel 5376 4040.

Transpordivajadus, juuksuri, pediküüri jt teenustele registreerimine: Aimi Jaarma, tel 514 4327.

OMASTEHOOLDAJAD

N, 26.03 kell 15 **omastehooldajate kohtumine Kärdlas**, Põllu 1.

N, 30.04 kell 15 **omastehooldajate kohtumine Kärdlas,** Põllu 1.

Raili, telefon 5308 1035.

KÄRDLA PÄEVAKESKUS

Esmaspäeviti kell 15 toimub **bridžiklubi**.

Teisipäeviti **väljasõit Käina ujulasse.**

Kolmapäeviti kell 9.30 toimub **toolitants.** Juhendaja Katrin Kivivuori.

K, 01.04 kell 11 **kultuuritund. Kohtumine Agu Kohariga.**

N, 02.04 kell 11 **infotund. Kriisivalmiduse spetsialist Niels – Peter Rattiste.**

T, 07.04 kell 11 **Kärdla juhatuse koosolek.**

R, 10.04 kell 12.30 **käsitööring.** Juhendaja Triinu Pihel.

E, 13.04 kell 9.30 **mälutreening.** Mälutreener Katrin Kivivuori.

T, 14.04 kell 11 **vestlusring. Õpetaja Hüllo – Kristjan Simson.**

K, 22.04 kell 11 **loodusring.** Juhendaja Tiiu Metsar.

R, 24.04 kell 11 **Hiiumaa Pensionäride Ühenduse koosolek.**

T, 28.04 kell 11 **tervisering.** Juhendaja Tiina Vainomäe.

N, 30.04 kell 11 **aiasõbrad.** Juhendaja Merike Avasaar.

Kontakt ja info: Kärdla päevakeskus, tel 46 32161, kardlapaevakeskus.blogspot.com

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetaja: Triinu Rajasalu, tel 5470 0607
Kujundus ja küljendus: MK Meedia OÜ
Trükikoda: Printall
Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel.
Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 10. kuupäevaks info@hiiumaa.ee.